

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA
I ODRŽIVOG RAZVOJA

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš
i održivo gospodarenje otpadom
Sektor za procjenu utjecaja na okoliš

KLASA: UP/I-351-03/23-09/1
URBROJ: 517-05-1-1-23-19

Zagreb, 26. lipnja 2023.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, OIB: 19370100881, na temelju članka 90. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) te članka 27. stavka 1. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19) i odredbe članka 27. stavka 3. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14 i 3/17), na zahtjev nositelja zahvata INA – Industrija nafte d.d., OIB: 27759560625, Avenija Većeslava Holjevca 10, Zagreb, nakon provedenog postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš, donosi

R J E Š E N J E

- I. Za namjeravani zahvat – istražnu bušotinu Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) s radnim prostorom za smještaj bušačeg postrojenja na istražnom prostoru ugljikovodika DRAVA-03, Grad Grubišno Polje, Bjelovarsko-bilogorska županija – nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš, uz primjenu sljedećih mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša:**

Mjere zaštite okoliša

1. Rad bušačeg postrojenja organizirati na način da ne dođe do onečišćenja površinskih i podzemnih voda. Na prostor za privremeni prihvat nabušenog materijala postaviti zaštitnu foliju kako bi se osigurala nepropusnost.
2. Osloboditi putove za kretanje mehanizacije i osigurati radne površine i parkirna mjesta na vodonepropusnoj podlozi za mehanizaciju.
3. Nužno uklanjanje drveća i ostale vegetacije odgoditi za razdoblje od sredine kolovoza do sredine ožujka, odnosno izvan perioda gniježđenja ptica.
4. Sječu drveća i ostale vegetacije svesti na što je manju moguću mjeru kako bi se očuvala cjelovitost šume te ublažio efekt fragmentacije staništa.
5. U suradnji s nadležnom šumarskom službom definirati pristupni put gradilištu koristeći planiranu i/ili izgrađenu šumsku infrastrukturu, a izbjegavati izgradnju prilaznog puta gradilištu na obraslom šumskom zemljištu.

6. Krčenje šuma i/ili sječu stabala provoditi u skladu s dinamikom izvođenja radova i konstantno održavati šumski red.
7. Oborinsku odvodnju unutar obuhvata zahvata riješiti na način da ista ne uzrokuje pojačanu eroziju i erozivne nanose u okolni teren te ne uzrokuje nestabilnost padina (klizišta) u rubnom dijelu šumskih sastojina.
8. Tijekom izrade kanala bušotine ispod pogonskih dizel motora i priručnog skladišta ulja za podmazivanje motora obvezno postaviti posude za skupljanje ulja.
9. Tijekom procesa bušenja iz isplake nabušeni materijal (krhotine razrušenih stijena) kontinuirano izdvajati pomoću sustava za pročišćavanje isplake i privremeno odlagati u takozvani *sand-trap*, gdje se gravitacijski razdvaja kruta i tekuća faza. Nakon razdvajanja, tekuću fazu pročistiti pomoću *flock* jedinice i cisternama odvesti na postrojenje za regeneraciju tehnoloških fluida (PRTF) Beničanci.
10. Koristiti baklju za kratkotrajno spaljivanje pridobivenog plina radi smanjenja onečišćenja zraka metanom.
11. Sve opasne tekućine (kiseline, goriva, maziva, lužine i drugo) zaštititi od vanjskih utjecaja u natkrivenom skladištu i skladištiti na nepropusnoj podlozi.
12. Za biološku rekultivaciju koristiti zavičajne biljne vrste.
13. Za sanaciju bušotinskog radnog prostora na šumskim površinama koristiti autohtone vrste drveća i grmlja navedenih u osnovi gospodarenja za predmetni odsjek.
14. Šumska zemljišta i površine izvan obuhvata zahvata nije dozvoljeno koristiti za privremeno odlaganje građevinskog materijala kao ni za odlaganje viška materijala i otpada.
15. Spriječiti širenje biljnih invazivnih vrsta na području zahvata.
16. Prilikom organizacije gradilišta osobitu pažnju usmjeriti na očuvanje izvora i vodotoka koji služe za napajanje divljači i ostalih životinjskih vrsta, a nalaze se u neposrednoj blizini zahvata.
17. Tijekom pripreme i izvođenja radova uspostaviti kontinuiranu suradnju s ovlaštenicima prava lova radi pravovremenog zbrinjavanja divljači u mirniji dio staništa te prijaviti svako stradavanje divljači.
18. Organizirati sanaciju eventualnog onečišćenja/izlijevanja i odvoz onečišćene zemlje/materijala ovlaštenoj osobi.
19. U slučaju komercijalnog otkrića ugljikovodika i njihove eksploatacije, u fazi projektiranja eksploatacije provesti analizu ranjivosti na klimatske promjene i primijeniti tehnička rješenja kako bi se spriječio ili ublažio negativan utjecaj klimatskih promjena na zahvat.
20. U slučaju negativnih rezultata istraživanja bušotinu likvidirati na siguran način prema internim pravilima, odnosno postaviti cementne čepove na odgovarajućoj dubini radi odvajanja slojeva, demontirati bušotinsku glavu i erupcijski uređaj, odrezati zaštitne cijevi najmanje 1,5 m ispod razine okolnog zemljišta i na njih zavariti pokrovnu ploču.
21. Trajno sanirati ušće bušotine, temelje postrojenja i radni prostor nakon obavljenih istražnih radova, a zemljište dovesti u stanje blisko prvobitnom agrotehničkim mjerama.

Program praćenja stanja okoliša

1. Provoditi praćenje agroekološkog stanja tla. Uzorkovanje tla provesti na i oko bušotinskog radnog prostora (300 m udaljeno od lokacije zahvata) prije početka bilo kakvih radova radi utvrđenja zatečenog stanja kvalitete tla te nakon trajnog napuštanja

- istražne bušotine u slučaju negativnosti. Uzorkovanje i agroekološku analizu tla provodit će ovlaštena osoba.
2. Kako bi se utvrdio mogući utjecaj na vode, izraditi dva piezometra. Piezometre smjestiti na rubovima bušotinskog radnog prostora te ih koristiti za uzimanje uzoraka vode za analizu. Piezometre izvesti do dubine 25 – 50 m od površine tla te vodu uzorkovati tri puta na sljedeći način:
 - prvo uzorkovanje prije izvođenja istražne bušotine,
 - drugo uzorkovanje tijekom izvedbe bušotine,
 - treće uzorkovanje nakon završenog procesa bušenja.
 3. Podzemnu vodu uzorkovanu iz piezometara ispitivati na sljedeće pokazatelje: razina vode (m), temperatura vode (°C), vidljiva otpadna tvar (-), vidljiva boja (-), primjetljiv miris (-), pH - 25°C, suhi ostatak – 105°C (mg/L), ukupna otopljena tvar – 180°C (mg/L), permanganatni indeks (mg O₂/L), Natrij (mg/L), Kalij (mg/L), magnezij (mg/L), kalcij (mg/L), cink (mg/L), kadmij (mg/L), krom (ukupni) (mg/L), mangan (mg/L), željezo (ukupno) (mg/L), željezo (dvovalentno) (mg Fe²⁺/L), živa (ukupna) - (mg/L), vodik sulfid – otopljen (mg/L), ukupna ulja i masnoće (mg/L), anionski detergentski (mg/L), neionski detergentski (mg/L), kationski detergentski (mg/L), mineralna ulja (mg/L), klorid - Cl⁻ (mg/L), bromid – Br⁻ (mg/L), sulfat – SO₄²⁻(mg/L).
 4. Ukoliko se rezultatima analize utvrdi da nema promjena u kakvoći vode nije potrebno nastaviti s daljnjim programom praćenja kvalitete vode, osim u slučaju komercijalnog otkrića i eksploatacije, kada je potrebno nastaviti s programom praćenja kakvoće vode.

- II. Za namjeravani zahvat – istražnu bušotinu Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) s radnim prostorom za smještaj bušačkog postrojenja na istražnom prostoru ugljikovodika DRAVA-03, Grad Grubišno Polje, Bjelovarsko-bilogorska županija – nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.**
- III. Ovo rješenje prestaje važiti ako nositelj zahvata INA – Industrija nafte d.d., Avenija Većeslava Holjevca 10, Zagreb, u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu.**
- IV. Važenje ovog rješenja, na zahtjev nositelja zahvata INA – Industrija nafte d.d., Avenija Većeslava Holjevca 10, Zagreb, može se jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu sa zakonima i drugi uvjeti u skladu s kojima je izdano rješenje.**
- V. Ovo rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.**

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata INA – Industrija nafte d.d., Avenija Većeslava Holjevca 10, Zagreb, sukladno odredbama članka 82. Zakona o zaštiti okoliša i članka 25. stavka 1. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (dalje u tekstu: Uredba), podnio je Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu: Ministarstvo) 2. siječnja 2023. godine zahtjev za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš istražne bušotine Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) s radnim prostorom za smještaj bušačkog postrojenja na istražnom prostoru ugljikovodika DRAVA-

03, Grad Grubišno Polje, Bjelovarsko-bilogorska županija. Uz zahtjev je priložen Elaborat zaštite okoliša koji je u prosincu 2022. godine izradio, a u travnju i lipnju 2023. godine dopunio ovlaštenik Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, koji ima suglasnost Ministarstva za izradu dokumentacije potrebne za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš (KLASA: UP/I-351-02/15-08/40; URBROJ: 517-03-1-2-19-10 od 17. rujna 2019. godine). Voditeljica izrade Elaborata je prof. dr.sc. Daria Karasalihović Sedlar.

Pravni temelj za vođenje postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš su odredbe članka 78. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša i odredbe članaka 24., 25., 26. i 27. Uredbe. Naime, za zahvate navedene u točki 10.12. *Istražne i druge duboke bušotine izuzev bušotina koje služe za ispitivanje stabilnosti tla/geotehničke istražne bušotine* Priloga II. Uredbe, ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš provodi Ministarstvo. Osim navedenog, člankom 27. stavkom 1. Zakona o zaštiti prirode utvrđeno je da se za zahvate za koje je određena provedba ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš provodi prethodna ocjena prihvatljivosti za područje ekološke mreže u okviru postupka ocjene o potrebi procjene. Postupak ocjene je proveden jer nositelj zahvata planira izradu istražne bušotine Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) s radnim prostorom za smještaj bušačeg postrojenja na istražnom prostoru ugljikovodika DRAVA-03.

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš sukladno članku 7. stavku 2. točki 1. i članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08) na internetskim stranicama Ministarstva objavljena je 24. siječnja 2023. godine Informacija o zahtjevu za provedbom postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš istražne bušotine Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) s radnim prostorom za smještaj bušačeg postrojenja na istražnom prostoru ugljikovodika DRAVA-03, Grad Grubišno Polje, Bjelovarsko-bilogorska županija (KLASA: UP/I-351-03/23-09/1; URBROJ: 517-05-1-1-23-2 od 19. siječnja 2023. godine).

U dostavljenoj dokumentaciji (Elaboratu zaštite okoliša) navedeno je, u bitnom, sljedeće: *Planirani zahvat nalazi se na administrativno-teritorijalnom području Grada Grubišnog Polja u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, na području naselja Lončarica. Lokacija istražne bušotine Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) smještena je unutar istražnog prostora ugljikovodika DRAVA-03 (DR-03). Ukupna površina planiranog zahvata iznosi 13 872 m² (oko 1,4 ha), od čega oko 9 216 m² zauzima površinu za uređenje bušotinskog radnog prostora istražne bušotine Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) (100 x 90 m) za smještaj bušačeg postrojenja i izradu bušotine, a preostali dio služi kao pristupni put i deponij iskopanog humusa i zemlje koji se kod sanacije bušotinskog radnog prostora vraća u prvobitno stanje. Koordinate lokacije istražne bušotine Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) su: E= 560 895,01; N = 5 067 728,20 (HTRS96/TM) te se ista nalazi na nadmorskoj visini oko 170 m n.m. Do budućeg bušotinskog radnog prostora istražne bušotine Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) pristupat će se javnom cestom duljine oko 4,3 km koja se spaja na državnu cestu D5 (Terezino Polje – Virovitica – Veliki Zdenci – Donji Daruvar – Lipik – Stara Gradiška) kod mjesta Dapčevački Brđani. Do bušotinskog radnog prostora, koji se nalazi unutar šumskog područja u vlasništvu Republike Hrvatske, izgradit će se novi pristupni put duljine oko 71 m i ukupne širine kolnika 5 m. Istražna bušotina Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) bit će izrađena kao vertikalna bušotina do prognozirane konačne dubine 1 450 m +/- 50 m, s ciljem bušenja naslaga Lonja formacije, Bilogorske formacije, Kloštar Ivanić i Ivanić-Grad formacije, u kojima su prognozirana potencijalna ležišta plina, te Moslavačka gora formacije u kojoj su prognozirana potencijalna ležišta nafte. Planirani zahvat u prostoru zauzima površinu od 13 872 m² koja je planirana za sljedeće građevinske i naftno-rudarske radove:*

- *izgradnju pristupnog puta,*

- izgradnju bušotinskog radnog prostora (plato veličine 100 x 90 m) za smještaj bušačeg postrojenja R-69 s pripadajućom opremom,
- izradu i zacjevljenje kanala bušotine Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du).

U slučaju negativnosti ispitivanja istražne bušotine Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) provest će se likvidacija kanala bušotine te će se izvršiti trajno saniranje ušća bušotine, temelja postrojenja i radnog prostora, a zemljište će se dovesti u stanje blisko prvobitnom agrotehničkim mjerama. U slučaju pozitivnog ishoda ispitivanja ležišta provest će se opremanje bušotine te svođenje bušotinskog radnog prostora (BRP) na optimalnu veličinu za pridobivanje ugljikovodika (nafte/plina). U slučaju pozitivnog ishoda, za predmetni zahvat eksploatacije ugljikovodika potrebno je sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša i Uredbe provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

Ministarstvo je u postupku ocjene dostavilo zahtjev (KLASA: UP/I-351-03/23-09/1; URBROJ: 517-05-1-1-23-3 od 19. siječnja 2023. godine) za mišljenje Upravi za zaštitu prirode, Upravi vodnoga gospodarstva i zaštite mora i Upravi za klimatske aktivnosti Ministarstva, Upravi šumarstva, lovstva i drvne industrije Ministarstva poljoprivrede, Upravnom odjelu za prostorno uređenje, gradnju, zaštitu okoliša i zaštitu prirode Bjelovarsko-bilogorske županije te Gradu Grubišno Polje.

Upravni odjel za komunalne djelatnosti Grada Grubišno Polje dostavio je Mišljenje (KLASA: 351-04/22-01/1; URBROJ: 2130-5-04/06-23-04 od 27. siječnja 2023. godine) u kojem navodi da za planirani zahvat nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju, zaštitu okoliša i zaštitu prirode Bjelovarsko-bilogorske županije dostavio je Mišljenje (KLASA: 351-03/23-04/01; URBROJ: 2103-21-1/1-23-2 od 31. siječnja 2023. godine) u kojem navodi da planirani zahvat neće imati značajnih negativnih utjecaja na okoliš. Uprava vodnoga gospodarstva i zaštite mora Ministarstva dostavila je Mišljenje (KLASA: 325-11/23-05/20; URBROJ: 517-09-1-2-2-23-3 od 20. veljače 2023. godine) u kojem navodi da za planirani zahvat s vodnogospodarskog stajališta nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. Uprava za klimatske aktivnosti Ministarstva dostavila je Mišljenje (KLASA: 351-05/23-05/40; URBROJ: 517-04-2-1-23-2 od 27. veljače 2023. godine) u kojem navodi da za planirani zahvat nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije Ministarstva poljoprivrede dostavila je Mišljenje (KLASA: 351-03/23-01/22; URBROJ: 525-10/591-23-2 od 27. ožujka 2023. godine) u kojem navodi da planirani zahvat neće imati negativan utjecaj na šume i šumarstvo te divljač i lovstvo, uz propisivanje predloženih mjera zaštite šuma i šumarstva te divljači i lovstva. Uprava za zaštitu prirode Ministarstva dostavila je Mišljenja (KLASA: 352-07/23-02/24; URBROJ: 517-10-2-2-23-2 od 3. veljače 2023. godine i KLASA: 352-07/23-02/24; URBROJ: 517-10-2-2-23-4 od 17. svibnja 2023. godine) u kojima navodi da je predmetni Elaborat zaštite okoliša potrebno dopuniti ključnim podacima o utjecaju planiranog zahvata na ekološku mrežu. Nakon dopuna Elaborata zaštite okoliša sukladno primjedbama i uputama Uprave za zaštitu prirode Ministarstva u travnju i lipnju 2023. godine, ista Uprava dostavila je Mišljenje (KLASA: 352-07/23-02/24; URBROJ: 517-10-2-2-23-6 od 16. lipnja 2023. godine) u kojem navodi da za planirani zahvat nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš i da je zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu. Na planirani zahvat obrađen Elaboratom zaštite okoliša, koji je objavljen uz Informaciju o zahtjevu za provedbom postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš na internetskim stranicama Ministarstva, nisu zaprimljene primjedbe javnosti niti zainteresirane javnosti.

Razlozi zbog kojih nije potrebno provesti ni postupak procjene utjecaja na okoliš niti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu su sljedeći: Nakon formiranja bušotinskog radnog prostora izradit će se dva piezometra (piezometarske bušotine promjera 140 mm dubine oko 25 do 50 m), odnosno dvije plitke kontrolne bušotine, radi uzimanja uzoraka podzemne vode za analize sukladno točkama 2., 3. i 4. programa praćenja stanja okoliša propisanih u točki I. Rješenja. Lokacije će biti određene lokacijskom dozvolom za istražnu bušotinu, s tim da će jedan piezometar biti smješten uzvodno, a jedan nizvodno u odnosu na smjer kretanja podzemnih voda. Uzorci vode za analizu uzimat će se prije, tijekom i nakon završetka izrade istražne bušotine. Dijelovi radne površine na bušotinskom radnom prostoru izvest će se na vodonepropusnoj podlozi. Sve vode s bušotinskog radnog prostora (oborinske i druge eventualno onečišćene uljima, mastima i drugim ugljikovodicima) odvodit će se sustavom odvodnih nepropusnih kanala u ukopani vodonepropusni armirano-betonski bazen. U skladu s navedenim tijekom izvođenja naftno-rudarskih radova neće biti utjecanja onečišćenih voda u okolni teren. Radnici na bušotinskom radnom prostoru imat će na raspolaganju kontejner za boravak i rad te sanitarni kontejner kojim je riješeno zbrinjavanje sanitarnih otpadnih voda zatvorenim sustavom, bez ispuštanja u okolni teren. Pri bušenju će se koristiti isplaka na bazi vode bez aditiva štetnih za okoliš. Uvodnu kolonu zaštitnih cijevi ugradit će se do dubine oko 300 m, odnosno ovisno o potrebi kako bi se onemogućilo onečišćenje eventualno probušenog vodonosnika. Komunikacija fluida s okolišem duž kanala bušotine spriječena je podzemnim opremanjem bušotine, a na površini sigurnosnim sustavom bušotine. Hermetičnost sustava ispituje se kontrolom tlaka na ušću bušotine tijekom remonta bušotinske opreme. Po završetku radova bušotinski radni prostor se sanira, a teren dovodi u stanje blisko prvobitnom (prije izrade bušotine). Industrijsku otpadnu vodu (pročišćenu tekuću fazu) nastalu tijekom izrade bušotine odvozi se cisternama s lokacije zahvata i utiskivati u odgovarajuću bušotinu te sukladno navedenom neće biti negativnih utjecaja na površinske i podzemne vode. Lokacija predmetne istražne bušotine ne nalazi se na području vjerojatnosti pojavljivanja poplava niti na vodozaštitnom području. S obzirom na to da se najbliže vodozaštitno područje (III. zona sanitarne zaštite izvorišta „Veliki Grđevac“) nalazi na udaljenosti oko 3,8 km sjeverno do sjeverozapadno od lokacije planirane istražne bušotine Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du), ne postoji mogućnost onečišćenja podzemnih voda predmetnog vodozaštitnog područja. Planirana lokacija istražne bušotine Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) nalazi u sklopu površinskog vodnog tijela CSRN0384_001 Dapčevica, koje je sukladno službenim podacima u dobrom stanju. Također, lokacija će biti smještena na području tijela podzemnih voda CSGN_25 – SLIV LONJA–ILOVA–PAKRA, koje je prema službenim podacima u dobrom količinskom i kemijskom stanju. Sukladno prethodno navedenom te primjenom mjera 1., 2., 8., 9. i 11. propisanih u točki I. Rješenja, ne očekuje se negativan utjecaj planiranog zahvata na površinske i podzemne vode šireg područja planiranog zahvata. Tijekom građenja planiranog zahvata, uslijed rada građevinskih i naftno-rudarskih strojeva dolazi do gubitka i trajne prenamjene šumskog i poljoprivrednog tla te treba osigurati da gubitak istih bude sveden na najmanju moguću mjeru. Oborinske vode se skupljaju i odvođe betonskim kanalima prema armirano-betonskom bazenu. Betonske kanale za oborinsku odvodnju je potrebno izraditi oko prostora strojarnice, isplačnog sustava i bušačeg postrojenja. Praksa je sve rovove i udubljenja zatrpati i poravnati nakon obavljenih radova i po mogućnosti dovesti u stanje što sličnijem okruženju okolnog terena. Općenito, bušotinski radni prostori zahtijevaju privremenu prenamjenu zemljišta, dok se izrada pristupnih cesta veže uz trajnu prenamjenu tla, jer se prometnice i nakon završetka naftno-rudarskih radova može koristiti za druge namjene. Trajna prenamjena odnosi se na dugoročan i velik gubitak tla kojeg treba nastojati smanjiti. Istražna bušotina Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) nalazi se većim dijelom na šumskom zemljištu te će se dio šumske površine izgubiti i prenamijeniti trenutna oznaka zemljišta. Površina predviđena za radove će se tijekom zahvata izuzeti od trenutne namjene, a ovisno o ocjeni

izrađene bušotine postupiti prema Projektu izrade istražne bušotine. Po završetku istražnih radova i u slučaju ocjene bušotine kao negativne provodi se sanacija tla definirana Projektom izrade istražne bušotine. Površina ukupnog zahvata iznosi 13 872 m², od čega na bušotinski radni prostor otpada 9 216 m² (vanjske dimenzije oko 100 x 90 m), na pristupni put 250 m² i na deponij iskopanog humusa i zemlje 4 406 m² te se kod sanacije bušotinskog radnog prostora isti vraća u prvobitno stanje, odnosno humus se kao pokrovni sloj rasprostire po saniranoj površini. U slučaju pozitivne ocjene bušotine, bušotinski radni prostor se smanjuje na optimalnu veličinu za pridobivanje ugljikovodika, dok se ostali prostor sanira i vraća u stanje blisko prvobitnom. Za korištenje bušotinskog radnog prostora istražne bušotine Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du), izgradit će se pristupni put od postojeće javne ceste (šumski put) do bušotinskog radnog prostora duljine oko 71 m i ukupne širine kolnika 5 m. Pristupni put će biti izgrađen nakon krčenja šume, kao i u slučaju izrade bušotinskog radnog prostora. Za izgradnju će se koristiti kameni materijal koji će se zbiti na potrebnu nosivost. Kretanje vozila odvija se po osiguranim stalnim putevima, a parkiranje je osigurano na vodonepropusnoj podlozi. Ispod pogonskih motora postavljaju se posude za skupljanje ulja kao i ispod posuda za privremeno skladištenje ulja za podmazivanje motora. Oko radnog prostora strojnarnice, isplačnog sustava i bušačeg tornja izradit će se betonski kanali za odvođenje oborinskih voda u ukopani armirano-betonski bazen (*sand trap*) volumena oko 90 m³. Aditivi koji se koriste za pripremu isplake i cementne kaše se na odgovarajući način skladište. Korištenje aditiva potrebno je izvoditi na način da se spriječi rasipanje po tlu. U slučaju da do rasipanja dođe površinu je potrebno sanirati. U slučaju da dođe do proizvodnje nafte tijekom izrade kanala bušotine i njenog ispitivanja ista se skuplja u polunatkrivenom čeličnom bazenu. Kemikalije koje se koriste tijekom izrade kanala bušotine mogu biti onečišćivači u slučaju nekontroliranog događaja te je s istima potrebno postupati prema sigurnosno-tehničkom listu (STL). Pročišćena tekuća faza isplake se odvodi na postrojenje za regeneraciju tehnoloških fluida (PRTF) Beničanci za koju nositelj zahvata posjeduje građevinsku i uporabnu dozvolu. Prostoru za privremeni prihvata nabušenog materijala osigurana je nepropusnost postavljanjem PEHD folije. Opasni otpadni fluidi (kiseline), ukoliko će ih biti, a koje je potrebno primijeniti u fazi ispitivanja bušotine, nakon stimulacijskih radova na sloju ne ispuštaju se nekontrolirano u okoliš, već se prihvaćaju u zatvorene metalne spremnike. U metalnim spremnicima se neutraliziraju i odvoze na postrojenje za regeneraciju tehnoloških fluida (PRTF) Beničanci. Za praćenje kvalitete tla i mogućih onečišćenja uzimaju se uzorci tla za agroekološku analizu prije početka izvođenja građevinskih i naftno-rudarskih radova (jedan na lokaciji izvođenja radova bušotinskog radnog prostora i jedan na udaljenosti oko 300 m od lokacije bušotinskog radnog prostora). Izuzeti uzorci prikazuju nultu stanje tla. U slučaju da je bušotina ocijenjena negativno, na istim lokacijama se po završetku naftno-rudarskih radova izuzimaju novi uzorci i uspoređuju s nultim stanjem. U slučaju utvrđivanja onečišćenja i negativnog utjecaja na tlo potrebno je sukladno propisima provesti sanaciju istoga. Tlo je potrebno vratiti u stanje blisko prvobitnom nakon završetka korištenja površine obuhvaćene zahvatom. Vraćanje u prvobitno stanje podrazumijeva uklanjanje betonskih dijelova, sanaciju bušotinskog radnog prostora te prekrivanje površine humusom. U slučaju negativno ocijenjene istražne bušotine utjecaj na tlo i poljoprivredno zemljište je privremen, dok je u slučaju pozitivne ocjene on dugotrajan. Sukladno navedenom, te primjenom mjera 18., 20. i 21. i točke 1. programa praćenja stanja okoliša propisanih u točki I. Rješenja, ne očekuje se značajan negativan utjecaj na tlo uslijed provedbe planiranog zahvata. Tijekom pripreme bušotinskog radnog prostora za izradu planirane istražne bušotine moguća je pojava emisije taložnih i lebdećih čestica (PM₁₀, PM_{2,5}), odnosno povećano stvaranje prašine nošene vjetrom. Intenzitet raznošenja čestica ovisit će o vremenskim prilikama (jačini vjetra i oborinama). Utjecaj raznošenja prašine nije značajan, kratkotrajan je i lokalnog karaktera. Za vrijeme radova izgradnje radnog prostora i izrade kanala bušotine, uslijed sagorijevanja dizel goriva u radnim strojevima i

vozilima te u dizel motorima bušačeg postrojenja, doći će do privremenog oslobađanja onečišćujućih tvari (ispušnih plinova) u atmosferu. Navedeni utjecaj uslijed sagorijevanja goriva je kratkotrajan i lokalni, a količine ovise o vrsti korištene mehanizacije te ne predstavljaju značajan utjecaj na kvalitetu zraka. Dizel električni motori koji se koriste za proizvodnju struje na bušačem postrojenju te motori strojeva i vozila koja se koriste, redovito se servisiraju kako bi se smanjile emisije dimnih plinova iz ispušnih cijevi. Osim toga, do emisija štetnih plinova može doći tijekom kratkotrajnog spaljivanja plina na baklji (oko 20 radnih sati), što se događa tijekom izrade i ispitivanja predmetne bušotine. U tom slučaju doći će do emisija NO_x, lebdećih čestica i CO₂. S baklje se mogu očekivati emisije CO₂, CH₄ i ostalih ugljikovodika, ali navedena ispuštanja su kratkotrajna i utjecaj na kvalitetu zraka je vrlo mali. Značajniji negativan utjecaj na kvalitetu zraka šireg područja planiranog zahvata može se pojaviti jedino uslijed nekontroliranog događaja (erupcija, havarija opreme i/ili postrojenja, puknuće cjevovoda, ljudski faktor), kada je potrebno postupiti sukladno propisima koji reguliraju nekontrolirane, akcidentne situacije i planovima za izvanredne mjere. Sukladno navedenom, te primjenom mjere 10. propisane u točki I. Rješenja, provedbom planiranog zahvata ne očekuje se negativan utjecaj na kvalitetu zraka šireg područja planiranog zahvata. Ne očekuje se negativan utjecaj planiranog zahvata na klimatske promjene, kao ni negativan utjecaj klimatskih promjena na predmetni zahvat, uz primjenu mjere 19. propisane u točki I. Rješenja. Kao što je prethodno navedeno, provedbom planiranog zahvata doći će do trajne prenamjene oko 1,9 ha šumskog zemljišta, no provedbom mjera 4., 5., 6., 7., 13., 14., 16. i 17. propisanih u točki I. Rješenja, ne očekuje se značajan negativan utjecaj na šume i šumarstvo te divljač i lovstvo. Tijekom građenja planiranog zahvata doći će do privremenog negativnog utjecaja na vizualne karakteristike krajobraza uslijed prisutnosti bušačeg postrojenja, građevinskih strojeva i mehanizacije, materijala i pomoćne opreme. Međutim, imajući u vidu da će bušaće postrojenje na lokaciji zahvata biti prisutno samo relativno kratko vrijeme, ovaj utjecaj smatra se zanemarivim. Lokacija radnog prostora nove bušotine ne kolidira s točkama i potezima značajnim za panoramske vrijednosti krajobraza šireg promatranog područja. Na lokaciji planiranog zahvata nema zaštićenih niti registriranih elemenata kulturno-povijesne baštine na koje bi isti mogao imati utjecaja. Najbliža evidentirana kulturno-povijesna baština nalazi se na udaljenosti oko 2,6 km od lokacije planiranog zahvata. Planiranim zahvatom privremeno će se lokalno povećati razina buke uslijed građevinskih i naftno-rudarskih radova, no imajući u vidu da je rub bušotinskog radnog prostora udaljen oko 1 km od najbližih stambenih objekata, navedene aktivnosti neće generirati razine buke koje će prelaziti dozvoljene razine buke u prostoru. Zbrinjavanje svih nastalih vrsta otpada tijekom izgradnje i korištenja zahvata (uključujući i isplaku te preostalu količina iskorištenog tehnološkog fluida) osigurat će se sukladno propisima koji reguliraju gospodarenje pojedinim vrstama otpada te je na taj način utjecaj od otpada sveden na minimum. Tijekom izrade istražne bušotine Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) do nekontroliranog događaja (erupcije) može doći samo ukoliko pod djelovanjem slojnog tlaka dođe do nekontroliranog toka ugljikovodika iz bušotine na površinu. Vjerojatnost takvog događaja je mala zbog primarne i sekundarne kontrole tlaka u bušotini. Dotok plina u kanal bušotine sprječava se primjenom isplake odgovarajuće gustoće čiji stupac ostvaruje tlak veći od slojnog tlaka (primarna kontrola tlaka). U slučaju nastanka nekontroliranog događaja postupat će se prema utvrđenim postupcima i procedurama koje su u pisanom obliku dostupne na lokaciji bušotinskog radnog prostora. Svi djelatnici koji rade na bušotinskom radnom prostoru upoznati su i na odgovarajući način educirani za provedbu mjera i operacija tijekom nekontroliranog događaja. Ukoliko bi ipak tijekom bušenja došlo do dotoka plina iz ležišta u kanal bušotine, njegov daljnji tok prema površini i emisija u atmosferu sprječava se zatvaranjem preventera – uređaja na ušću bušotine (sekundarna kontrola tlaka). Pri zatvorenom ušću bušotine pristupa se ugušivanju bušotine utiskivanjem otežane isplake i ponovnom uspostavljanju kontrole nad slojnim tlakom. Tehničko-tehnološka rješenja koja se primjenjuju tijekom izrade bušotine su

tipska, a detaljno su definirana provjerenim Projektom izrade istražne bušotine. U slučaju nekontroliranog događaja postupa se u skladu s propisima koji reguliraju nekontrolirane događaje. Na temelju povijesnih podataka o izrađenim bušotinama u Republici Hrvatskoj, procjenjuje se da je vjerojatnost pojave nekontroliranog događaja (erupcije) pri izradi planirane istražne bušotine mala ($0,5 \cdot 10^{-3}$) te da je utjecaj na okoliš u slučaju pojave nekontroliranog događaja mali, uz prihvatljiv rizik. U slučaju nastanka požara ne očekuje se njegovo širenje izvan bušotinskog radnog prostora. U cilju sprječavanja izbijanja požara i eksplozije na bušotinskom radnom prostoru bušotine, provode se mjere zaštite od požara koje su prikazane u Projektu izrade istražne bušotine i tehničkoj dokumentaciji naftno-rudarskih postrojenja, koja se koriste pri izvođenju naftno-rudarskih radova. S obzirom na to da se najbliži stambeni objekti nalaze na dovoljnoj udaljenosti od ruba budućeg bušotinskog radnog prostora (oko 1 km), ne očekuje se negativan utjecaj planiranog zahvata na stanovništvo. Vezano uz mogući kumulativan utjecaj na okoliš uslijed međuodnosa planiranog zahvata sa sličnim zahvatima u prostoru, moguće je zaključiti kako u blizini planiranog zahvata nema izgrađenih i planiranih objekata s kojima bi predmetni zahvat mogao kumulativno značajno negativno utjecati na okoliš ili na koje bi predmetni zahvat mogao imati negativan utjecaj. Lokacija planiranog zahvata nalazi se oko 22,2 km južno od granice s Mađarskom. Zbog prirode i lokalnog karaktera planiranog zahvata, ne postoji mogućnost nastanka prekograničnog utjecaja na okoliš. Područje obuhvata zahvata nalazi se izvan područja zaštićenih temeljem Zakona o zaštiti prirode. Prema Karti prirodnih i poluprirodnih ne-šumskih kopnenih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske (2016.) istražna bušotina Veliki Rastovac-2 Duboka (VRa-2Du) nalazi se na području stanišnog tipa E. Šume. Provedbom planiranog zahvata doći će do prenamjene stanišnog tipa na lokaciji bušotinskog radnog prostora, no radi se o maloj površini zauzeća staništa koje je široko rasprostranjeno te uzimajući u obzir izvršenu analizu potencijalnih utjecaja na sastavnice okoliša, zaključeno je da planirani zahvat neće imati značajnijih negativnih utjecaja na bioraznolikost, uz primjenu mjera 3., 12. i 15. propisanih u točki I Rješenja. Prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“, broj 80/19) planirani zahvat se nalazi unutar područja ekološke mreže, područja očuvanja značajnog za ptice (POP) HR1000008 *Bilogora i Kalničko gorje*. Navedeno POP područje je kao područje posebne zaštite (Special Protection Areas – SPA) prvotno potvrđeno 17. listopada 2013. godine Uredbom o ekološkoj mreži („Narodne novine“, broj 124/13). Ciljevi očuvanja za navedeno POP područje propisani su Pravilnikom o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže („Narodne novine“, broj 25/20 i 38/20). Ciljne vrste POP-a HR1000008 *Bilogora i Kalničko gorje* su: ušara (*Bubo bubo*), leganj (*Caprimulgus europaeus*), roda (*Ciconia ciconia*), crna roda (*Ciconia nigra*), eja strnjarica (*Circus cyaneus*), crvenoglavi djetlić (*Dendrocopos medius*), sirijski djetlić (*Dendrocopos syriacus*), crna žuna (*Dryocopus martius*), bjelovrata muharica (*Ficedula albicollis*), mala muharica (*Ficedula parva*), patuljasti orao (*Hieraaetus pennatus*), rusi svračak (*Lanius collurio*), sivi svračak (*Lanius minor*), ševa krunica (*Lullula arborea*), škanjac osaš (*Pernis apivorus*), siva žuna (*Picus canus*), jastrebača (*Strix uralensis*), pjegava grmuša (*Sylvia nisoria*) te golub dupljaš (*Columba oenas*). Lokacija planiranog zahvata predstavlja pogodno stanište za ciljne vrste ptica POP-a HR1000008 *Bilogora i Kalničko gorje* koje su svojom ekologijom vezane uz šumska staništa kao što su: crna roda, golub dupljaš, crvenoglavi djetlić, crna žuna, bjelovrata muharica, mala muharica, patuljasti orao, škanjac osaš, siva žuna i jastrebača. Provedbom planiranog zahvata doći do gubitka pogodnih staništa na površini oko 1,3 ha, no pogodna staništa za navedene ciljne vrste široko su rasprostranjena unutar POP-a HR1000008 *Bilogora i Kalničko gorje*. Sukladno navedenom, prethodnom ocjenom se može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja zahvata (samostalnih i kumulativnih) na ciljne vrste, odnosno ciljeve očuvanja i cjelovitost navedenog

područja ekološke mreže može te stoga nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Točka I. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno članku 81. stavku 1. i članku 90. stavku 6. Zakona o zaštiti okoliša, te članku 24. stavku 1. i članku 27. stavicima 1. i 3. Uredbe ocijenilo, na temelju dostavljene dokumentacije (Elaborata zaštite okoliša) i mišljenja nadležnih tijela, a prema kriterijima iz Priloga V. Uredbe, da planirani zahvat neće imati značajan negativan utjecaj na okoliš, uz primjenu mjera zaštite okoliša i provedbu programa praćenja stanja okoliša propisanih u točki I. izreke ovog rješenja te stoga nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

Točka II. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno odredbama članka 90. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša i članka 30. stavka 9. Zakona o zaštiti prirode u okviru postupka ocjene o potrebi procjene provelo prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu te isključilo mogućnost značajnijeg utjecaja na ekološku mrežu i stoga nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Točka III. ovog rješenja, rok važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 3. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka IV. ovog rješenja, mogućnost produženja važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka V. ovog rješenja o obvezi objave rješenja na internetskim stranicama Ministarstva, utvrđena je na temelju članka 91. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

DOSTAVITI:

1. INA – Industrija nafte d.d., Avenija Većeslava Holjevca 10, 10000 Zagreb (**R! s povratnicom!**)